

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตร การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก
จำนวน ๓ ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

จากการมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนทุกช่วงวัย " เรียนดี มีความสุข" โดยการจัดการเรียนวิชาชีพระยะสั้นให้กับประชาชนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน บริบทของพื้นที่ จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนหรือกลุ่มผู้สูงอายุ และการพัฒนาทักษะชีวิตในการเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และเพิ่ม ศักยภาพการแข่งขันยุคดิจิทัล ที่จะต้อง "จับต้องได้ส่งเสริมสนับสนุนการฝึกอาชีพเพื่อการมีงานทำ Reskill Upskill" และออกใบรับรองตามความรู้ความสามารถ Reskill คือการสร้างทักษะใหม่ที่เป็นในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการขณะที่ Upskill คือ การพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น การเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ประชาชนใช้เวลาว่างหลังจากฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร โดยการรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพเสริม ได้แก่ การทอผ้าไหม การทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจากธรรมชาติ เพื่อรองรับการเติบโตในอนาคตสามารถสร้างรายได้ สามารถต่อยอดผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมการขายออนไลน์ รองรับตลาด ที่กว้างขึ้นให้กับกลุ่มวิชาการทำก๊ิบแพนซีสกร.ระดับอำเภอลำปาง ได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานสนองกับนโยบายและภารกิจเร่งด่วน ดังกล่าว ได้เห็นความสำคัญของการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพระยะสั้นตามความสนใจของกลุ่มเป้าหมายประชาชนในพื้นที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพระยะสั้นให้กับประชาชนทั่วไปตามความสนใจ เพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข และเป็นการสร้างอาชีพให้เกิดความมั่นคงต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

เรื่อง	สารบัญ	หน้า
ความเป็นมา		๔
จุดประสงค์การเรียนรู้		๔
เป้าหมาย		๔
ระยะเวลา		๔
เนื้อหาหลักสูตร		๔
การจัดการเรียนรู้		๕
สื่อการเรียนรู้		๕
การวัดและประเมินผล		๕
การจบหลักสูตร		๕
เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร		๕
การเทียบโอน		๖
โครงสร้างหลักสูตรการทำก๊ีบแพนซี		๖
แบบทดสอบก่อนเรียน		๑๑
ใบความรู้		๑๓
แบบประเมินผลงานผู้เรียน		๑๖
แบบทดสอบหลังเรียน		๑๗

หลักสูตร การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

จำนวน ๓ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ ความคิดสร้างสรรค์

๑. ความเป็นมา

หัตถกรรมเครื่องจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีต มาจนถึงปัจจุบัน เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชน มาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต จะเห็นได้ว่า หัตถกรรมเครื่องจักสานมีมานานแล้วและได้มีการพัฒนามาตลอดเวลาโดยอาศัยการถ่ายทอดความรู้จากคน รุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่น หนึ่ง สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ ความรู้ที่สะสมที่สืบทอดกันมาจากอดีตมาถึงปัจจุบันหรือ ที่เรียกกันว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดความรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งทำภูมิปัญญาท้องถิ่น นั้นคงอยู่ต่อเนื่องและยั่งยืน งานจักสานเส้นพลาสติก คือ งานศิลปะอย่างหนึ่ง เพราะจะต้องสร้างสรรค์งานที่ ออกมาจากจิตใจที่รักในงานจักสาน จรรโลงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมในท้องถิ่น มีความพยายาม ความฉลาด หลักแหลม ประยุกต์พัฒนารูปแบบให้ ดีขึ้น เป็นภาระใช้สอย มีสีสันสวยงาม คงทน มีความน่าสนใจ เหมาะ สำหรับนำไปใช้สอยและเป็นของฝาก สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม สร้างรายได้ ให้กับตนเองและครอบครัวได้

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเลือกประเภทของเส้นพลาสติกมาใช้ในการจักสานผลิตภัณฑ์จากเส้นพลาสติก
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการจักสานเป็นความรู้ในการสร้างเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมได้
๓. เพื่อให้ผู้เรียนได้นำวัสดุที่อยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๓. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนทั่วไป

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

๔. ระยะเวลา

ระยะเวลาตลอดหลักสูตร จำนวน ๓ ชั่วโมง

๑. ภาคทฤษฎี จำนวน ๑ ชั่วโมง
๒. ภาคปฏิบัติ จำนวน ๒ ชั่วโมง

๕. เนื้อหาหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำกำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่าง ๆ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพ ของทรัพยากรธรรมชาติ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศักยภาพ ของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตและศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

๒. เน้นการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง และยั่งยืนในอาชีพ

๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

๖. การจัดการเรียนรู้

๑. วิทยากรอธิบายพร้อม นำเสนอเอกสาร สื่อ เรื่อง ความสำคัญในการประกอบ อาชีพ และแนวโน้มความเป็นไป ได้ในการประกอบอาชีพจักสาน

๒. ผู้เรียนศึกษาและหาข้อมูล แหล่งเรียนรู้ การประกอบอาชีพจักสาน - วิทยากรอธิบายและสาธิต วิธีการเลือกเส้น และลวดลายของเส้นพลาสติก

- นำเสนอรูปทรง รูปแบบในการจักสานและ การเลือกรูปแบบที่เหมาะสม สำหรับงานจักสาน
- วิทยากรอธิบาย สาธิต และให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง วิทยากรตรวจสอบและ แนะนำเพิ่มเติม
- วิทยากรอธิบายการคำนวณ ในการทำผลิตภัณฑ์ คำนวณ ต้นทุน ค่าแรง ในแต่ละชิ้นงาน และ อธิบายวิธีกำหนดราคา ขาย ชั่วโมง

- ปฏิบัติผู้เรียนฝึกคำนวณต้นทุน ค่าแรงในการทำผลิตภัณฑ์ในแต่ละชิ้นงาน และฝึกกำหนดราคา จำหน่าย โดยให้สอดคล้อง กับราคาตามท้องตลาด

๗. สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องความรู้การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น,สื่อบุคคล,วิทยากรผู้ชำนาญด้านการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

๓. เนื้อหาวิชาการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

๔. ใบความรู้เรื่องการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

๕. พบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๖. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

๘. การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร

๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้

๙. การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๓. มีผลงานที่ได้มาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๑๐. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการเข้าเรียนตลอดหลักสูตร

๒. ทะเบียนคุณวุฒิปัต

๓. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการसानตะกร้าจากเส้นพลาสติก

๑๑. การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรการसानตะกร้าจากเส้นพลาสติก นี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรืออื่น ๆ ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

โครงสร้างหลักสูตรการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
							ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพ	๑.๑ อธิบายความสำคัญ ในการประกอบอาชีพ การสานตะกร้าเส้น พลาสติก ได้ ๑.๒ อธิบายความ เป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ การสานตะกร้าเส้น พลาสติก ได้แก่ การวางแผน และการ บริหารจัดการการหา แหล่งเงินทุนความต้องการของตลาด และการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ได้ ๑.๓ สามารถจัดหา แหล่งเรียนรู้ได้ ๑.๔ สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้	๑. ความสำคัญในการประกอบอาชีพการสาน ตะกร้าจากเส้นพลาสติก ๑.๒ ความ เป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ๑.๒.๑ การวางแผน และการ บริหารจัดการ ๑.๒.๒ แหล่งเงินทุน และการจัดหาเงินทุน ๑.๒.๓ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๔ ช่องทางการจัดจำหน่าย ๑.๓ ศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ และเครือข่าย ที่เกี่ยวข้องของเครือข่ายกลุ่มการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อ ต่างๆ สถานประกอบการ สื่อของ จริง ภูมิปัญญาในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ ในการประกอบอาชีพที่ มีความเป็นไปได้ ในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพ จากข้อมูลต่างๆ ๑.๓ ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ อาชีพที่ตัดสินใจเลือก	๑. สื่อเอกสารประกอบการเรียนรู้หลักสูตรวิชาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อน เรียน หลังเรียน ๒. ใบความรู้ ๓. การประเมินผล งานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ	๓๐	นาที่

๒	ทักษะการประกอบอาชีพการสานตะกร้าเส้นพลาสติก	๑. เพื่อส่งเสริมการ สานตะกร้าเส้นพลาสติกในชุมชน ๒. เพื่อให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง	๒.๑ อธิบายความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการทำตะกร้าจาก เส้นพลาสติกได้ ๒.๒ สามารถเตรียมวัสดุในการทำตะกร้าจากเส้นพลาสติกได้ ๒.๓ สามารถออกแบบลวดลายตะกร้าได้ ๒.๔ เข้าใจขั้นตอนในการทำตะกร้าจากเส้นพลาสติก และสามารถทำการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ในทุกขั้นตอนการสานการขึ้นโครงตะกร้า การสานตะกร้าการตัดเย็บและการเก็บรายละเอียดการ ตกแต่งตะกร้าให้สวยงาม ๒.๕ สามารถประยุกต์เป็น ตะกร้าแบบต่างๆ ที่สามารถ นำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสม	๑ วิเคราะห์บรรยายและสาธิต การทำตะกร้าจากเส้นพลาสติก ๒. ผู้เรียน เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ	๑. สื่อเอกสารประกอบการเรียนรู้(หลักสูตรวิชาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก) ๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อนเรียน -หลังเรียน ๒. การประเมินผลงานระหว่าง เรียนจากการปฏิบัติ		๒ ชั่วโมง
---	--	---	---	---	--	--	--	-----------

โครงสร้างหลักสูตรการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
							ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓	๓. การบริหารจัดการใน การประกอบอาชีพ การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	๑. สามารถบริหาร จัดการอาชีพการสาน ตะกร้าจากเส้น พลาสติกได้ ๒. จัดการการตลาด การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขายและ บริการได้	๑.การบริหารจัดการอาชีพการ สานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ๑.๑ การดูแลรักษาคุณภาพของ ตะกร้าจากเส้นพลาสติก ๑.๒ การลดต้นทุน ในการผลิตการสาน ตะกร้าจากเส้นพลาสติก ๑.๓ การเพิ่มมูลค่าสินค้าการ ออกแบบการประยุกต์ใช้ ๒. จัดการการตลาด การ ประชาสัมพันธ์ การส่งเสริม การขาย และการบริการ ๓. สามารถจัดการ ความ เสี่ยงในการประกอบอาชีพ	๑. วิทยากรบรรยายให้ ความรู้ในเรื่องการบริหาร จัดการกลุ่ม ๒. ผู้เข้าร่วมจัดการวางแผน ด้านการตลาด และการทำบัญชี	ภูมิปัญญา ท้องถิ่น, สื่อ บุคคล, วิทยากร ผู้ชำนาญ ด้าน การสาน ตะกร้าจากเส้น พลาสติก	๑. การทดสอบ ก่อนเรียน-หลัง เรียน ๒. การ ประเมินผลงาน ระหว่าง เรียน จากการปฏิบัติ	๑๕ นาที	

โครงสร้างหลักสูตรการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
							ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๔	๔. โครงการประกอบอาชีพ การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก	๑. บอกความสำคัญ ของโครงการประกอบอาชีพได้ ๒. บอกองค์ประกอบ ของโครงการได้ ๓. บอกประโยชน์ของโครงการได้ ๔. ดำเนินการวัดและประเมินผล	๔.๑ ความสำคัญของโครงการ อาชีพ ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการ ประกอบอาชีพ ๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพ ๔.๕ การประเมินความเหมาะสม และอดคล้องของโครงการอาชีพ	๔.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่อง ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพประโยชน์ของโครงการอาชีพ ๔.๒ ดำเนินการวัดและประเมินผล	๑. สื่อเอกสารประกอบการเรียนรู้(หลักสูตรวิชาชีพการสานตะกร้าจาก เส้นพลาสติก) ๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ	๑๕ นาที	

แบบทดสอบก่อนเรียน

๑. การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกต้องใช้วัสดุอะไรบ้าง

- ก) เส้นพลาสติกและกรรไกร
- ข) เส้นพลาสติกและไม้พาย
- ค) เส้นพลาสติกและเชือก
- ง) เส้นพลาสติกและปากกา

๒. ก่อนเริ่มการสานตะกร้า ควรทำการเตรียมวัสดุอย่างไร

- ก) ตัดเส้นพลาสติกให้มีขนาดเท่ากัน
- ข) ล้างเส้นพลาสติกให้สะอาด
- ค) นำเส้นพลาสติกมาเชื่อมต่อกัน
- ง) เลือกสีของเส้นพลาสติกที่ชอบ

๓. ขั้นตอนแรกในการสานตะกร้าคืออะไร

- ก) เริ่มจากการสานให้แน่น
- ข) วางเส้นพลาสติกตั้งขึ้นในลักษณะทรงกระบอก
- ค) สานลายตะกร้า
- ง) เชื่อมต่อเส้นพลาสติกเข้าด้วยกัน

๔. วิธีการสานตะกร้าให้มีความแข็งแรงคืออะไร

- ก) ใช้เส้นพลาสติกหลายเส้นสานพร้อมกัน
- ข) สานด้วยลายตะกร้าที่ละเอียด
- ค) ใช้เส้นพลาสติกชนิดหนา
- ง) สานตะกร้าทุกส่วนให้แน่น

๕. การใช้เส้นพลาสติกแบบใดเหมาะสำหรับการสานตะกร้าที่ต้องการความทนทาน

- ก) เส้นพลาสติกที่มีความยืดหยุ่น
- ข) เส้นพลาสติกที่มีความหนา
- ค) เส้นพลาสติกที่มีสีสันสดใส
- ง) เส้นพลาสติกที่มีความยาวมาก

๖. ข้อดีของการใช้เส้นพลาสติกในการสานตะกร้าคืออะไร

- ก) น้ำหนักเบาและทนทาน
- ข) เส้นพลาสติกมีกลิ่นหอม
- ค) ใช้งานได้ในที่ร้อน
- ง) สามารถย้อมสีได้ง่าย

๗. การเลือกใช้สีของเส้นพลาสติกในงานสานตะกร้ามีผลอย่างไร

- ก) ไม่มีผลใดๆ
- ข) ช่วยให้ตะกร้ามีความสวยงาม
- ค) มีผลต่อความแข็งแรงของตะกร้า
- ง) ทำให้ตะกร้ามีน้ำหนักมากขึ้น

๘. เมื่อสานตะกร้าเสร็จแล้ว วิธีการทำให้ขอบตะกร้าดูเรียบร้อยคืออะไร

- ก) ตัดเส้นพลาสติกให้สั้น
- ข) ปิดขอบตะกร้าให้เป็นลวดลาย
- ค) พับขอบตะกร้าเข้าไปข้างใน
- ง) ผูกเชือกที่ขอบตะกร้า

๙. การทำความสะอาดตะกร้าสานจากพลาสติกทำได้อย่างไร

- ก) ใช้น้ำยาล้างจานและแปรง
- ข) ใช้ผ้าชุบน้ำเช็ด
- ค) ล้างด้วยน้ำสะอาด
- ง) เช็ดด้วยผ้าแห้ง

๑๐. หากตะกร้าสานจากพลาสติกเริ่มเสียหาย ควรทำอย่างไร

- ก) ทิ้งและทำใหม่
- ข) ซ่อมแซมด้วยการสานใหม่ในจุดที่ขาด
- ค) ใช้เทปพันเพื่อซ่อมแซม
- ง) ผูกเส้นพลาสติกเพิ่มเพื่อให้แข็งแรงขึ้น

ใบความรู้ การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

งานจักสานเส้นพลาสติก คือ งานศิลปะอย่างหนึ่ง เพราะจะต้องสร้างสรรค์งานที่ออกมาจากจิตใจ ที่ รักใน งานจักสาน จรรโลงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมในห้องถิ่น มีความพยายาม ความฉลาดหลักแหลม ประยุกต์ พัฒนา รูปแบบให้ ดีขึ้น เป็นภาชนะใช้สอย มีสีสันสวยงาม คงทน มีความน่าสนใจ เหมาะสำหรับนา ไปใช้สอย และเป็น ของฝาก สามารถ นำไปประกอบเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม สร้างรายได้ให้กับตนเองและ ครอบครัวได้ตะกร้า พลาสติกเป็นหัตถกรรมเครื่องจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่ อดีต มาจนถึงปัจจุบัน เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนใน ท้องถิ่นที่ใช้ภูมิปัญญาที่มี อยู่ใน ชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ใน การดำรงชีวิตจะเห็นได้ว่า หัตถกรรม เครื่องจักสานมีมานานแล้วและได้มีการพัฒนามาตลอดเวลา โดยอาศัย การถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่น หนึ่ง ไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ความรู้ที่สะสมที่สืบทอดกันมา จากอดีตมา ถึงปัจจุบันหรือที่เรียก กันว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดความรู้จึงมีความสำคัญ อย่างยิ่งที่ทาภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นคงอยู่ ต่อเนื่อง และยั่งยืน

วิธีการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

๑. วางเส้นตั้ง ๑๕ เส้น ตามแนวตั้ง แล้วนำเส้นนอน ๙ เส้น มาสานขัดกับเส้นตั้ง โดยเส้นที่ ๑ แล้วสาน สับหว่างกันแน่นให้เส้นแนวนอนชิดกัน
๒. จากนั้นนำเส้นสานทั้ง ๑๕ เส้น มาสานขึ้นไปด้านบนให้ครบ โดยเราจะเว้นเส้นตั้งเอาไว้ไม่ต้องสาน ไป จนหมด
๓. ถ้ากลัวเส้นที่สานไว้แล้วจะหลุด ให้พับเส้นที่อยู่ข้างล่างแล้วสอด จะช่วยล็อกเส้นไม่ให้หลุดได้
๔. จากนั้นนับเส้นสานจากข้างบนลงข้างล่าง เส้นที่ ๑๐ แล้วสานสลับกัน
๕. สานเส้นให้ครบทุกเส้นด้านข้างของตะกร้า พอถึงอีกมุม ก็นับเส้นสาน เส้นที่ ๑๖ เหมือนเดิม
๖. สานเส้นจนรอบทั้งใบ แล้วสอดเส้นตามลายแนวนอน ให้ครบทุก
๗. จากนั้นใช้เส้นเก็บขอบปาก มาทาบลงบนปากตะกร้า แล้วพับเส้นด้านในลงมาทับเส้นเก็บปากอีกที พับ เก็บให้ รอบทั้งใบ
๘. พอทำจนครบรอบ พับเส้นที่อยู่ด้านนอกลงมาทับเส้นเก็บขอบปากอีกครั้ง เป็นอันเสร็จการเก็บ ขอบ ปากตะกร้า
๙. สอดเส้นที่เหลือให้ยาวประมาณ ครึ่งตะกร้า แล้วตัดเส้นให้สวยงาม ห้ามเห็นปลายเส้นโผล่ออกมา นอกตัวงาน จากนั้นมาถึงขั้นตอนการทำหู ใช้ทั้งหมด ๓ เส้น โดยพับเส้นไขว้ด้านบนไปใต้เส้นหลักแล้วพับเส้น ไขว้ ด้านล่างประกบให้เท่ากัน พับไปเรื่อยๆความยาว ๓๕ cm.
๑๐. ขั้นตอนสุดท้ายใส่หูตะกั่ว สอดเห็นของตะกร้าทั้งสามเส้นลงในช่องของปากตะกร้า โดยจะให้แคบ หรือ กว้างก็ตามต้องการ
๑๑. เส้นตรงกลางสอดลงมาถึงก้นตะกร้าแล้วตลบเส้นทำเป็นดอกเพื่อความแข็งแรงของหูตะกร้า๑๔. ส่วน เส้นไขว้ที่เหลืออีก ๒ เส้น พับตลบออกไปด้านข้าง เพื่อทำเป็นดอกให้สวยงาม ตัดเส้นเก็บงานให้เรียบร้อย

ช่องทางการประกอบอาชีพ

- ๑.๑ ความสำคัญในการประกอบอาชีพ
- ๑.๒ แนวโน้มความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ
- ๑.๓ แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

ทักษะพัฒนาอาชีพ

- ๒.๑ การเตรียมเส้นพลาสติกเพื่อจักสาน
- ๒.๒ รูปทรง/การผลิตภัณฑ์ของงานผลิตภัณฑ์เส้นพลาสติก
 - ๑) การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกเบื้องต้น
 - ๒) การสานตะกร้าขอบไม้ไผ่ลวด
 - ๓) การสานตะกร้าขอบลวดสีเหลี่ยม -ทรงกลม การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ
 - ๓.๑ การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน
 - ๓.๒ การขายและการส่งเสริมการขาย

การเตรียมอุปกรณ์

๑. เส้นพลาสติก(เลือกสีที่ต้องการ)
๒. กรรไกร
๓. สายวัด/ไม้บรรทัด
๔. เชือกฟาง

วิธีสานตะกร้า(เล็ก)

๑. ตัดเส้นพลาสติก ๒๐ เส้น แบ่งเป็นเส้นกว้าง ๒๐ นิ้ว ๗ เส้น เส้นยาว ๒๐ นิ้ว ๗ เส้น เส้นสูง ๒๐ นิ้ว ๖ เส้น (ความยาว,ความกว้าง และจำนวนเส้นขึ้นอยู่กับขนาดของตะกร้า)
๒. ตัดปลายให้เป็นมุมเฉียงไว้สอดทุกเส้น
๓. วางเส้นตั้งตามแนว ๗ เส้น แล้วนำเส้นนอน ๗ เส้น มาสานขัดกัน โดยยกเส้นที่ ๑ สานสลับกันจนครบ (ให้ชิดกันทุกเส้น)
๔. นำเชือกฟางมาผูกสอดเส้นพลาสติกที่สานแล้วไว้ ทำให้เส้นพลาสติกยาวเหลือเท่ากันทั้ง ๔ ด้าน
๕. นำเส้นพลาสติก ๖ เส้น ที่เตรียมไว้มาสานสลับกันตามแนวนอนวนรอบที่ ๔ ด้านให้ครบทั้ง ๕ เส้น นำอีก ๑ เส้นมาเก็บขอบปาก แล้วพับเส้นด้านในมาทับเส้นปากพับเก็บให้รอบทั้งใบ พอทำจนครบพับเส้นที่อยู่ด้านนอก ลงมาทับเส้นเก็บขอบปากอีกครั้งสอดเส้นที่เหลือให้ล็อกประมาณครึ่งตะกร้าแล้วตัดให้สวยงาม

วิธีสานหุตะกร้า

๑. ตัดเส้นพลาสติกยาว ๒๔ นิ้ว ๑ เส้น แบ่งเป็น ๔ เส้น
๒. พับเส้นด้านซ้ายลวดไปใต้เส้นหลัก แล้วพับเส้นด้านขวาประกบกัน พับไปเรื่อยๆตามความยาวที่ต้องการ
๓. สอดเส้นหุตะกร้าทั้ง
๔. เส้น ลงไปในช่องปากของตะกร้าสอดตามลายตลบ

ประโยชน์ของตะกร้าพลาสติก

๑. มีความแข็งแรงทนทาน โครงสร้างได้รับการออกแบบอย่างดี
 ๒. ผลิตด้วยวัตถุดิบสูตรพิเศษเพื่อให้มีความสามารถในการรับน้ำหนัก และทนแรงกระแทกได้ดีเยี่ยม
 ๓. มีอายุการใช้งานยาวนาน สามารถรับน้ำหนักได้ดีเยี่ยม
 ๔. มีหลายรูปแบบ ทนต่ออุณหภูมิร้อน/เย็นจัด/กรด/ด่างและสภาวะแวดล้อมได้ดี
 ๕. ทำความสะอาดง่ายไม่ดูดความชื้น ปลอดภัย/ตะปู
 ๖. ไม่เก็บความสกปรกหรือขังน้ำจึงง่ายต่อการทำความสะอาดและบำรุงรักษา ประหยัดเวลาและ ค่ำค่า
- ได้อนุรักษ์ธรรมชาติ

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ – สกุล.....

หลักสูตร..... กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (๑๐ คะแนน)
๑. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (๒๐ คะแนน)	
๑.๑ ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
๑.๒ สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๔๐ คะแนน)	
๒.๑ สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
๒.๒ ประเมินโดยให้สาธิต	
๒.๓ แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
๒.๔ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๓. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
๓.๑ สังเกตผลงาน	
๓.๒ ตรวจสอบผลงาน	
๓.๓ มีความคิดสร้างสรรค์	
๓.๔ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (๑๐๐ คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

ลงชื่อ

(

วิทยากร

)

แบบทดสอบก่อนเรียน

๑. หากตะกร้าสานจากพลาสติกเริ่มเสียหาย ควรทำอย่างไร?

- ก) ทิ้งและทำใหม่
- ข) ซ่อมแซมด้วยการสานใหม่ในจุดที่ขาด
- ค) ใช้เทปพันเพื่อซ่อมแซม
- ง) ผูกเส้นพลาสติกเพิ่มเพื่อให้แข็งแรงขึ้น

๒. การทำความสะอาดตะกร้าสานจากพลาสติกทำได้อย่างไร?

- ก) ใช้น้ำยาล้างจานและแปรง
- ข) ใช้ผ้าชุบน้ำเช็ด
- ค) ล้างด้วยน้ำสะอาด
- ง) เช็ดด้วยผ้าแห้ง

๓. เมื่อสานตะกร้าเสร็จแล้ว วิธีการทำให้ขอบตะกร้าดูเรียบร้อยคืออะไร?

- ก) ตัดเส้นพลาสติกให้สั้น
- ข) บิดขอบตะกร้าให้เป็นลวดลาย
- ค) พับขอบตะกร้าเข้าไปข้างใน
- ง) ผูกเชือกที่ขอบตะกร้า

๔. การเลือกใช้สีของเส้นพลาสติกในงานสานตะกร้ามีผลอย่างไร?

- ก) ไม่มีผลใดๆ
- ข) ช่วยให้ตะกร้ามีความสวยงาม
- ค) มีผลต่อความแข็งแรงของตะกร้า
- ง) ทำให้ตะกร้ามีน้ำหนักมากขึ้น

๕. ข้อดีของการใช้เส้นพลาสติกในการสานตะกร้าคืออะไร

- ก) น้ำหนักเบาและทนทาน
- ข) เส้นพลาสติกมีกลิ่นหอม
- ค) ใช้งานได้ในที่ร้อน
- ง) สามารถย้อมสีได้ง่าย

๖. การใช้เส้นพลาสติกแบบใดเหมาะสำหรับการสานตะกร้าที่ต้องการความทนทาน?

- ก) เส้นพลาสติกที่มีความยืดหยุ่น
- ข) เส้นพลาสติกที่มีความหนา
- ค) เส้นพลาสติกที่มีสีสันสดใส
- ง) เส้นพลาสติกที่มีความยาวมาก

๗. วิธีการสานตะกร้าให้มีความแข็งแรงคืออะไร

- ก) ใช้เส้นพลาสติกหลายเส้นสานพร้อมกัน
- ข) สานด้วยลายตะกร้าที่ละเอียด
- ค) ใช้เส้นพลาสติกชนิดหนา
- ง) สานตะกร้าทุกส่วนให้แน่น

๘. ขั้นตอนแรกในการสานตะกร้าคืออะไร?

- ก) เริ่มจากการสานให้แน่น
- ข) วางเส้นพลาสติกตั้งขึ้นในลักษณะทรงกระบอก
- ค) สานลายตะกร้า
- ง) เชื่อมต่อเส้นพลาสติกเข้าด้วยกัน

๙. ก่อนเริ่มการสานตะกร้า ควรทำการเตรียมวัสดุอย่างไร?

- ก) ตัดเส้นพลาสติกให้มีขนาดเท่ากัน
- ข) ล้างเส้นพลาสติกให้สะอาด
- ค) นำเส้นพลาสติกมาเชื่อมต่อกัน
- ง) เลือกสีของเส้นพลาสติกที่ชอบ

๑๐. การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกต้องใช้วัสดุอะไรบ้าง?

- ก) เส้นพลาสติกและกรรไกร
- ข) เส้นพลาสติกและไม้พาย
- ค) เส้นพลาสติกและเชือก
- ง) เส้นพลาสติกและปากกา

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ก) เส้นพลาสติกและกรรไกร ๒. ก) ตัดเส้นพลาสติกให้มีขนาดเท่ากัน ๓. ข) วางเส้นพลาสติกตั้งขึ้นในลักษณะทรงกระบอก ๔. ง) สานตะกร้าทุกส่วนให้แน่น ๕. ข) เส้นพลาสติกที่มีความหนา
๖. ก) น้ำหนักเบาและทนทาน ๗. ข) ช่วยให้ตะกร้ามีความสวยงาม ๘. ค) พับขอบตะกร้าเข้าไปข้างใน
๙. ข) ใช้ผ้าชุบน้ำเช็ด ๑๐. ข) ซ่อมแซมด้วยการสานใหม่ในจุดที่ขาด

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

๑. ข) ซ่อมแซมด้วยการสานใหม่ในจุดที่ขาด ๒. ข) ใช้ผ้าชุบน้ำเช็ด ๓. ค) พับขอบตะกร้าเข้าไปข้างใน
๔. ข) ช่วยให้ตะกร้ามีความสวยงาม ๕. ก) น้ำหนักเบาและทนทาน ๖. ข) เส้นพลาสติกที่มีความหนา
๗. ง) สานตะกร้าทุกส่วนให้แน่น ๘. ข) วางเส้นพลาสติกตั้งขึ้นในลักษณะทรงกระบอก
๙. ก) ตัดเส้นพลาสติกให้มีขนาดเท่ากัน ๑๐. ก) เส้นพลาสติกและกรรไกร